

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSİYALAR VAZIRLIGI
MADANIYAT VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORİYASI HUZURIDAGI
BOTIR ZOKIROV NOMİDAGI MILLİY ESTRADA SAN'ATI INSTITUTI

Ro'yxatga olindi: № BD 60211500-1.01

ESTRADA CHOLG'USIDA İJROCHILIK

(fortepiano)

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 – San'at va gumanitar fanlar

Ta'lif sohasi: 210 000 – San'at

Ta'lif yo'nalishi: 60211500 – Cholg'u ijrochiligi: estrada cholg'ulari
(fortepiano)

Fan/modul kodi ECHI1817	O'quv yili 2024 –2025	Semestr 1-8	ECTS-Kreditlar 17	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lif tili O'zbek/rus		Haftadagi dars soatlari 2	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lif (soat)	Jami yuklama (soat)
	Estrada cholg'usida ijrochilik (fortepiano)	240	300	540
2.	I. Fanning mazmuni			
	<p>Fanni o'qitishdan maqsad – yakka ijrochi, cholg'u o'qituvchisi sifatida mustaqil kasbiy ish faoliyat ko'rsatadigan, yuqori musiqa ijrochilik mahoratiga ega kadrlarni tayyorlashdan iborat. Talabaning asosiy rahbari hisoblangan mutaxassis o'qituvchi uni faqat professionalgina emas, balki jamiyatning badliy didimi, ilg'or musiqa sanoatini ommalashtira oladigan faol madaniyat arbobini ham tayyorlaydi.</p> <p>Bakalavriat ta'lif bosqichi uchun tuzilgan mazkur dastur - bakalavriat ta'lif yo'naliشining Estrada cholg'ulari, (fortepiano cholg'usi) ixtisosligi bo'yicha tahsil oladigan talabalar uchun mo'ljallangan. Dastur davlat ta'lif standartlariga binoan san'at sohasida bakalavrilar tayyorlash o'quv rejalari usosidu tuzilgin va undan ishchi o'quv dasturlarini tuzishda foydalaniлади.</p> <p>Estrada cholg'ulari ijrochiligi fani yakka estrada ijrochi, fortepiano cholg'u o'qituvchisi sifatida mustaqil kasbiy ish faoliyat ko'rsatadigan, yuqori musiqa ijrochilik mahoratiga ega kadrlarni tayyorlash uchun muhim o'rinn tutndi. Talabaning asosiy rahbari hisoblangan mutaxassis o'qituvchi uni faqat professionalgina emas, balki jamiyatning badliy didimi, ilg'or estrada musiqa san'atini ommalashtira oladigan faol madaniyat arbobini ham tayyorlaydi.</p> <p>Mazkur fan yuzasidan qo'yilgan asosiy maqsad - talaba estrada cholg'u ijrochiligi, yakkaxon fortepiano ijrochilik, ansambl, jahon va o'zbek estrada va jaz musiqa merosi haqida tasavvurlarga ega bo'lishi lozim.</p> <p>Estrada cholg'ulari ijrochiligi fanini o'zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar -talabalar turli zamonaviy yo'naliшlarda bilimlarga ega bo'lganliklарini namoyish etishlaridan iboratdir. Talaba iqtidorini rivojlantirishga imkon darajasida harakat qilishi, uning o'ziga xos jihatlarini to'la namoyon etishi, kompozitorlar uslubida fortepiano cholg'usi ijrochiligiga oid barcha boyliklardan foydalangan holda</p>			

sozandaga saboq berish, fortepiano cholg'u ijrochiligiga, milliy ijrochilik uslubining qo'llay bilish kabi bilim va ko'nikmalarini namoyish etishi zarur. Qolaversa, musiqa sohasidagi o'rta maxsus ta'lim muassasalarida va studiyalarda, turli ijodiy kollektivlarda, musiqiy madaniyat muassasalarida ishlash ko'nikmalarini olishlari zarur.

II. Asosiy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I semestr.

1-mavzu. Estrada fortepiano fanining maqsadi va vazifalari, musiqa ta'limidagi o'rni.

Estrada fortepiano fanining o'rni. Repertuar tanlash. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'rni.

2-mavzu. Asarlar tahlili va ular ustida ishlash.

Instruktiv asarlar - mashqlar, etyudlar ustida ishlash. Instruktiv asarlar yaratgan kompozitorlar xaqida ma'lumot berish. Turli taxrirlarni ko'rib chiqish. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash. Ijro mahoratini rivojlantirida gamma, etyud va mashqlarning ahamiyati katta. Odatda mashqlar o'rganilayotgan asardagi murakkab joylarni o'zlashtirishga xizmat qiladi va shu bois mashqlar o'qituvchi tomonidan ishlab chiqiladi.

3-mavzu. Harf tizimini o'rganish

Estrada yo'naliishida ijro qiladigan ijrochilar uchun harf tizimi ahamiyatini tushuntirish; harf tizimining ijro yo'llarini o'rganish; harf tizimini amalda qo'llash.

4-mavzu. Ijro paytida ovozning ustida ishlash

Ijrochi ijro paytida ovozning rang barangligini ko'rsata olishi; ovozning tembr jihatlarini o'rganish; tovushlarning dinamik xususiyatlarini o'rganish.

5-mavzu. Texnika rivojlantirish uslublari

Klassik va jaz lndlarni, etudlarni fortepiano cholg'usida ijro etish; Barmoq texnikasini rivojlantirish; gammalarni xar hil shtrixlarda ijro qilish; gammalar ijrosi orqali ijrochi nafasini to'g'ri shakllantirish. Arpedjio va dominant septakkordlar ijrosi orqali barmoq texnikasini rivojlantirish.

6-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar (mashqlar, ritmik) orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash ustida ularni o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Jaz asarlarida ritmik tuzilish (sving, sinkopa va hokazo) tanlangan ijro uslubiga bog'liqligini ta'kidlash kerak.

7-mavzu. Dinamik belgilar ustida ishlash

Dinamik belgilar ustida ishlash; dinamik belgilar orqali ovoz imkoniyatlarini rivojlantirish; tovush tembri; tovush tebranish balandligini nazorat qilish.

8-mavzu. Estada san'ati ijro uslublari

Estada san'ati ijro uslublarining o'ziga xosligi; ijro uslublarini taxlil qilish; xar bir ijro uslubining temp, o'Ichov, usul, shtrixlarini o'rganish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik va jaz lndlarni, gammalarni ijro etish.
2. Klassik etyud ijro etish (K.Cherni op.740, M.Moshkovskiy op.72, A.Arenskiy op.19, F.List op.1)
3. Jaz etyud yoki virtuoz jaz asarni ijro etish (D.Kramer, O.Peterson, N.Kapustin, J.McShann va h.k)

9-mavzu. Yangi asarni muxokama qilish.

Jaz asarlarida faktura tablili va pianistik mahorati asosiy xususiyatlari. Asosiy fortepiano texnikasi turlari va ish tamoyillari. Mashhur klassik va jaz pianistlarining ijrosidagi kompozitsiyalarni tinglash.

10-mavzu. Mustaqil ijro etish qobiliyatini rivojlantirish.

Har biri jrochida mustaqil improvizatsiya qila olish qobiliyatini rivojlantirish; improvizatsiya orqali ritm, garmoniya, uslublarni xis etish va moslasish, improvizatsiya orqal ichki xis tuyu'ularni amalda ko'rsatish.

11-mavzu. Pedalizasiya ko'nikmalarini rivojlantirish.

Intonatsiya motiv, fraza, ustida chuqur ishslash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish. Jaz asarlarida pedallarda foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.

12-mavzu. Polifonik asarlar ustida ishslash.

Musiqani tinglash va ko'povozlik musiqa matnining arxitektonikasini o'zlashtirish.

13-mavzu. Artikulyasiya va applikaturalarning o'rni.

Dasturdagi pyesada qo'llanadigan shtrixlar, applikaturalarni qo'llash ustida ishslash. Jazda artikulyatsiyaning ahamiyati.

14-mavzu. Asarlarni tinglab taxlil qilish.

Mashhur jaz pianistlarining ijro texnikasini va uslubini amaliyotda keyinchalik qo'llash uchun tahlil qilish.

15-mavzu. Musiqiy asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishslash. Musiqa yulanishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

Turlxil yo'nalishdagi asarlarni taxlil qilib, xar bir yo'nalishni o'ziga hos hususiyatlarini o'rganish va amalda qo'llash.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

Barokko davrining polifonik asarlari (I.S.Bax, G.F. Gendel, A.Korelli va h.k)

2-ta xilma-xil jaz asarlari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin va h.k).

II semestr.

1-mavzu. Jahon va O'zbek kompozitorlari tomonidan yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga Jaxon va O'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalari xaqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

2-mavzu. Pyesalar ustida ishslash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy

tushunchalarini rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

3-mavzu. Harf tizimini o'rganish

Estrada yo'nali shida ijro qiladigan ijrochilar uchun harf tizimi ahamiyatini tushuntirish; harf tizimining ijro yo'llarini o'rganish; harf tizimini amalda qo'llash, jaz standartlari

4-mavzu. Tovush asosiy tamoyillari, tovush go'zallik ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va frazalarga bo'lish orqali musiqani aniq tovushlar bilan ijro etish. Applikatura ustida ishlash. Dinamik belgilarga e'tibor qaratish.

5-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularni o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Jaz asarlarida ritmik tuzilish (swing, sinkopa va hokazo) tanlangan ijro uslubiga bog'liqligini ta'kidlash kerak.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

- 1.Jaz asarlari notadan o'qish
- 2.Jaz standartlarni notadan o'qish

7-mavzu. Ijrochilik maxoratini rivojlantirish uchun repertuarni tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

8-mavzu. Sonata ustida ishlash.

Sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabitka va reprizasi ustida ishlash. Sonatani 2-qismda tovush, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o'zlashtirish.

9-mavzu. Yirik shakldagi asar taxlili. Asar ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli janrda yozilgan yirik shakldagi asarlar bilan tanishish. Talabalarni yirik shakldagi asarlar ustida ijod qilgan kompozitorlar bilan tanishtirish.

10-mavzu. Jaz ballada ustida ishlash.

Ballada uslubida kengaytirilgan asar ijrosining o'ziga xos xususiyatlari

11-mavzu. Virtuoz jazz asari ustida ishlash

Texnik qiyinchiliklarni bartaraf etish. Tez tempda artikulyatsiya xususiyatlari.

12-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar (metro-ritm, pedalizatsiya) musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

13-mavzu. Kantilena asarlarning badiiy obrazlarini yaratish.

Ovoz, pedal, zarb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

14-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

15-mavzu.

Musiqiylararning badiiy obrazlarini yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishlash. Musiqa yulanishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik sonata - I qism yoki II-III
2. Virtuoz jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin va h.k.).
3. Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner va h.k.).

III semestr.**1-mavzu. Ijrochilik maxoratini rivojlantirish uchun repertuarni tanlash.**

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'rni.

2-mavzu. Asarlar tahlili va ular ustida ishlash.

Instruktiv asarlar - mashqlar, etyudlar ustida ishlash. Instruktiv asarlar yaratgan kompozitorlar xaqida ma'lumot berish. Turli taxirlarni ko'rib chiqish. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishlash. Ijro mahoratini rivojlantirida gamma, etyud va mashqlarning ahamiyati katta. Odatda mashqlar o'rganilayotgan asardagi murakkab joylarni o'zlashtirishga xizmat qiladi va shu bois mashqlar o'qituvchi tomonidan ishlab chiqiladi.

3-mavzu. Harf tizimini o'rganish

Estrada yo'nalishida ijro qiladigan ijrochilar uchun harf tizimi ahamiyatini tushuntirish; harf tizimining ijro yo'llarini o'rganish; harf tizimini amalda qo'llash.

4-mavzu. Ijro paytida ovozning ustida ishlash

Ijrochi ijro paytida ovozning rang barangligini ko'rsata olishi; ovozning tembr jihatlarini o'rganish; tovushlarning dinamik xususiyatlarini o'rganish.

5-mavzu. Texnika rivojlantirish uslublari

Klassik va jaz ladlarni, etndlarni fortepiano cholg'usida ijro etish; Barmoq texnikasini rivojlantirish; gammalarni xar hil shtrixlarda ijro qilish; gammalar ijrosi orqali ijrochi nafasini to'g'ri shakllantirish. Arpedjio va dominant septakkordlar ijrosi orqali barmoq texnikasini rivojlantirish.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshirqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik va jaz ladlarni, gammalarni ijro etish.
2. Klassik etyud ijro etish (F.Chopin op.10, op.25,Arenskiy op.19, F.List op.1)
3. Jaz etyud yoki virtuoz jaz asarni ijro etish (D.Kramer, O.Peterson, N.Kapustin, J.McShann, D.Brubeck, H.Hancock va h.k)

**6-mavzu. Polifonik janrda ishlagan kompozitorlar xaqida
ma'lumot berish.**

Polifonik asarlar – kanonlar, prelyudiya va fugalar, syuitalar. Tanlangan syuitani ustida ishlash – qismlar, butunligi. Musiqani tinglash va ko‘povozlik musiqa matnining arxitektonikasini o‘zlashtirish.

7-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg‘ulotlari.

Tembrlar, ijrochilikning tovushli sinxronligi, tovush orasidagi balans ustida ishslash.

8-mavzu. Syuita shaklini tushunib ijro etish.

Ijro etilayotgan musiqiy asarlar shakli xaqida to‘liq ma'lumotga ega bo‘lish. Turli kompozitorlar tomonidan musiqiy syuita shaklda yaratilgan asarlar bilan tanishish.

9-mavzu. Syuitani badiiy obraz yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, melizm, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqr ishslash. Musiqa yo‘nalishi bo‘yicha ko‘rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

10-mavzu. Jaz ballada ustida ishslash.

Ballada uslubida kengaytirilgan asar ijrosining o‘ziga xos xususiyatlari

11-mavzu. Virtuoz jazz asari ustida ishslash

Texnik qiyinchiliklarni bartaraf etish. Tez tempda artikulyatsiya xususiyatlari.

12-mavzu. Metroritm va temp ustida ishslash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash ustida ularni o‘rnii. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Jaz asarlarida ritmik tuzilish (sving, sinkopa va hokazo) tanlangan ijro uslubiga bog‘liqligini ta‘kidlash kerak.

**13-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning
badiiy obrazlarini yaratish.**

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqr ishslash. Musiqa yo‘nalishi bo‘yicha ko‘rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

14-15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

Barokko davrining polifonik asarlari (I.S.Bax, G.F. Gendel, A.Korelli)

2-ta xilma-xil jaz asarlari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin va h.k.).

IV semestr.

1-mavzu. Jahon va O'zbek kompozitorlari tomonidan yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga Jahon va O'zbek kompozitorlarning fortepiano uchun yaratilgan jaz pyesalar xaqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

2-mavzu. Pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

3-mavzu. Harf tizimini o'rghanish

Estrada yo'nalishida ijro qiladigan ijrochilar uchun harf tizimi ahamiyatini tushuntirish; harf tizimining ijro yo'llarini o'rghanish; harf tizimini amalda qo'llash, jaz standartlari

4-mavzu. Tovush asosiy tamoyillari, tovush go'zallik ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va fazalarga bo'lish orqali musiqani aniq tovushlar bilan ijro etish.

5-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularni o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Jaz asarlarida ritmik tuzilish (swing, sinkopa va h.k) tanlangan ijro uslubiga bog'liqligini ta'kidlash kerak.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

Oraliq nazorat.

- 1.Jaz asarlari notadan o‘qish
2. Jaz standartlarni notadan o‘qish

7-mavzu. Ijrochilik maxoratini rivojlantirish uchun repertuarni tanlash.

Talabalarga Jahon kompozitorlarining fortepiano uchun yirik shakildagi va estrada va jaz janrda yaratilgan asarlari xaqida to‘liq ma’lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

8-mavzu.Yirik shaklida asarlar ustida ishlash.

Sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabotka va reprizasi ustida ishlash. Sonatani 2-qismda tovush, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o‘zlashtirish.

9-mavzu. Yirik shakldagi asar taxlili. Asar ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Fortepiano uchun kontsert yoki sonata klassik janrlarida yozilgan yirik shakldagi asarlaridan tanlash.

10-mavzu. Sonata yoki kontsert ustida ishlash.

Forte piano uchun kontsert yoki sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabotka va reprizasi ustida ishlash. 2-qismda tovush, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o‘zlashtirish. Final ustida ishlash – shtrixlari, dinamikasi ustida ishlash, chalish usullari, pedalizatsiya ustida ishlash.

11-mavzu Blues, swing, ballada ustida ishlash.

Blues, swing, ballada, yirik jaz kompositiyasi uslubida kengaytirilgan asar ijrosining o‘ziga xos xususiyatlari

12-mavzu. Virtuoz jazz asari ustida ishlash

Texnik qiyinchiliklarni bartaraf etish. Tez tempda artikulyatsiya xususiyatlari.

Turli xil uslublarga (swing, be-bop, cool, funk) xos ijro etish.

13-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

14-mavzu. Musiqiy asarlarning badiiy obrazlarni yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishslash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishslash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik sonata - I qism yoki II-III
2. Virtuoz jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin).
- 3.Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin D.Brubeck, H. Hancock, B.Evans)

V semestr.

1-mavzu. Ijrochilik maxoratini rivojlantirish uchun repertuarni tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojanishida tanlangan repertuarning o'rni.

2-mavzu. Asarlar tahlili va ular ustida ishslash.

Instruktiv asarlar - mashqlar, etyudlar ustida ishslash. Instruktiv asarlar yaratgan kompozitorlar xaqida ma'lumot berish. Turli taxirlarni ko'rib chiqish. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishslash. Ijro mahoratini rivojlantirida gamma, etyud va

mashqlarning ahamiyati katta. Odadta mashqlar o'rganilayotgan asardagi murakkab joylarni o'zlashtirishga xizmat qiladi va shu bois mashqlar o'qituvchi tomonidan ishlab chiqiladi.

3-mavzu. Harf tizimini o'rganish

Estrada yo'nalishida ijro qiladigan ijrochilar uchun harf tizimi ahamiyatini tushuntirish; harf tizimining ijro yo'llarini o'rganish; harf tizimini amalda qo'llash, jaz standartlari .

4-mavzu. Ijro paytida ovozning ustida ishslash

Ijrochi ijro paytida ovozning rang barangligini ko'rsata olishi; ovozning tembr jihatlarini o'rganish; tovushlarning dinamik xususiyatlarini o'rganish.

5-mavzu. Texnika rivojlantirish uslublari

Klassik va jaz lndlarni, etndlarni fortepiano cholg'usida ijro etish; Barmoq texnikasini rivojlantirish; gammalarni xar hil shtrixlarda ijro qilish; gammalar ijrosi orqali ijrochi nafasini to'g'ri shakllantirish. Arpedgio va dominant septakkordlar ijrosi orqali barmoq texnikasini rivojlantirish.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etish berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshirqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik va jaz lndlarni, gammalarni ijro etish.
2. Klassik etyud ijro etish (F.Chopin op.10, op.25, S.Rakhmaninov, F.List op.1, A.Scriabin, C.Debussy)
3. Jaz etyud yoki virtuoz jaz asarni ijro etish (O.Peterson, D.Ellington, D.Brubeck, H.Hancock, C.Corea, Ahmed Jamal, Antonio Carlos Jobim)

6-mavzu. Polifonik janrda ishlagan kompozitorlar xaqida ma'lumot berish.

Polifonik asarlar – kanonlar, prelyudiya va fugalar, syuitalar. Tanlangan syuitani ustida ishslash – qismlar, butunligi. Musiqani tinglash va ko'povozlik musiqa matning arxitektonikasini o'zlashtirish.

7-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Tembrlar, ijrochilikning tovushli sinxronligi, tovush orasidagi balans ustida ishslash.

8-mavzu. Syuita shaklini tushunib ijro etish.

Ijro etilayotgan musiqiy asarlar shakli xaqida to‘liq ma’lumotga ega bo‘lish. Turli kompozitorlar tomonidan musiqiy syuita shaklda yaratilgan asarlar bilan tanishish.

9-mavzu. Syuitani badiiy obraz yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, melizm, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishslash. Musiqa yo‘nalishi bo‘yicha ko‘rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

10-mavzu. Jaz ballada ustida ishslash.

Ballada uslubida kengaytirilgan asar ijrosining o‘ziga xos xususiyatlari

11-mavzu. Virtuoz jazz asari ustida ishslash

Texnik qiyinchiliklarni bartaraf etish. Tez tempda artikulyatsiya xususiyatlari.

12-mavzu. Metroritm va temp ustida ishslash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash ustida ularni o‘rnii. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Jaz asarlarida ritmik tuzilish (swing, sinkopa va h.k) tanlangan ijro uslubiga bog’liqligini ta’kidlash kerak.

**13-mavzu. Semestrda ijro etiladigan asarlarning
badiiy obrazlarini yaratish.**

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishslash. Musiqa yo‘nalishi bo‘yicha ko‘rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

14-15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o‘zlashtirish ustida ishslash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o‘zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O‘tilgan mavzular bo‘yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

Barokko davrining polifonik asarlari (I.S.Bax, G.F. Gendel, A.Korelli)

2-ta xilma-xil jaz asarlari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner,

J.Gershvin ,H.Hancock, C.Corea , Ahmed Jamal, Antonio Carlos Jobim).

VI semestr.

1-mavzu. Jahon va O'zbek kompozitorlari tomonidan yaratilgan turli xarakterli asarlar bilan tanishish.

Talabalarga Jahon va O'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan jaz pyesalar xaqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

2-mavzu. Pyesalar ustida ishlash.

Badiiy obrazi, xarakterini me'yoriga yetkazish. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish.

3-mavzu. Harf tizimini o'rganish

Estrada yo'nalishida ijro qiladigan ijrochilar uchun harf tizimi ahamiyatini tushuntirish; harf tizimining ijro yo'llarini o'rganish; harf tizimini amalda qo'llash, jaz standartlari

4-mavzu. Tovush asosiy tamoyillari, tovush go'zallik ustida ishlash.

Ijro etilayotgan asarlarni qismlarga, qismlarni jumla va frazalarga bo'lish orqali musiqani aniq tovushlar bilan ijro etish.

Oraliq nazorat.

- 1.Jaz asarlari notadan o'qish
- 2.Jaz standartlarni notadan o'qish

5-mavzu. Metroritm va temp ustida ishlash.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Asar tayyorlash jarayonida ularni o'rni. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Jaz asarlarida ritmik tuzilish (swing, sinkopa va h.k) tanlangan ijro uslubiga bog'liqligini ta'kidlash kerak.

6-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

7-mavzu. Ijrochilik maxoratini rivojlantirish uchun repertuarni tanlash.

Talabalarga Jahon kompozitorlarining fortepiano uchun yirik shakildagi va estrada va jaz jannda yaratilgan asarlari xaqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

8-mavzu. Yirik shaklida asarlar ustida ishlash.

Sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabitka va reprizasi ustida ishlash. Sonatani 2-qismda tovush, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o'zlashtirish.

9-mavzu. Yirik shakldagi asar taxlili. Asar ustida ishlash.

Axborot resurslaridan foydalanish. Fortepiano uchun kontsert yoki sonata klassik janrlarida yozilgan yirik shakldagi asarlaridan tanlash.

10-mavzu. Sonata yoki kontsert ustida ishlash.

Fortepeiano uchun kontsert yoki Sonata allegrosining uslubi va shakli taxlili. 1-qismning ekspozitsiya, razrabitka va reprizasi ustida ishlash. 2-qismda tovush, kantilena, pedalizatsiya, ifodaliligi ustida ishlash. Asarni mustaqil ijro etishni o'zlashtirish. Final ustida ishlash – shtrixlari, dinamikasi ustida ishlash, chalish usullari, pedalizatsiya ustida ishlash.

11-mavzu Blues, swing, ballada ustida ishlash.

Blues, swing, ballada, yirik jaz kompozitsiyasi uslubida kengaytirilgan asar ijrosining o'ziga xos xususiyatlari

12-mavzu. Virtuozi jazz asari ustida ishlash

Texnik qiyinchiliklarni bartaraf etish. Tez tempda artikulyatsiya xususiyatlari. Turli xil uslublarga (swing, be-bop, cool, funk) xos ijro etish.

13-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishlash.

14-mavzu. Musiqiy asarlarning badiiy obrazlarni yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishslash. Musiqiya yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishslash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik sonata - I qism ,yoki II-III qism
2. Virtuoz jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin va h.k).
3. Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin D.Brubeck, H. Hancock, B.Evans va h.k.)

VII semestr.

1-2-mavzu. Ijrochilik maxoratini yuqori darajaga chiqarish uchun repertuarni tanlash.

Repertuar tanlash. Talabalarda umummusiqiy tushunchalarni rivojlantirish. Notadan o'qish, tinglab chalib berish. Musiqiy ijrochilik malakasining to'g'ri rivojlanishida tanlangan repertuarning o'rni. Bitiruv dasturiga orkestr (big-band) jorligida estrada-jaz asar kiritiladi.

3-4-mavzu. Yirik shaklida asarlar ustida ishslash.

Bitiruv dasturiga klassik yo'ki jaz yirik shaklida (sonata, fantaziya, variasiyalar, concert) kiritiladi. Talabaga jaxon, rus va o'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yirik shaklida yaratilgan asarlari ustida ishslash. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash.

5-6-mavzu. Yirik estrada-jaz asarlarning badiiy obrazini yaratish.

Jaz shakl, garmoniya, uslubning ritmik xususiyatlari, artikulyatsiya, melizm, intonatsiya, motiv, fraza, pedal ustida chuqur ishslash.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:
1. Jahon kompozitorlardan yirik shakldagi asar (sonata, fantaziya, variasiyalar, koncert)

7-8-mavzu. Amaliy ijrochilik mashg'ulotlari.

Estrada-jaz yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

9-10-mavzu. Turli xarakterdagи o'zbek yoki jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan estrada-jaz pyesalar.

Estrada-jaz ijrochiligi ta'limi birinchi galda mohirona ijro etish ko'nikmalarini shakllantirishni talab etadi. Turli janrlarda ijro etilayotgan asarlar mazmuniga mos ravishda talqin qilinishi har bir ijrochi oldiga qo'yilgan vazifadir. Bu yo'nalishda samarali natijalar albatta ijro malakalarini oshirishda amalga oshirilgan ishlarga bog'liq. Buning uchun ijro mahoratini yanada shakllantirishga yordam beradigan mashq va mustaqil improvizatsiyadan foydalanish tavsiya etiladi.

11 -mavzu. Kontsert pyesasini ustida ishlash va badiiy obrazini yaratish.

Texnika va intonatsiya ustida chuqr ishlash. Ovoz, pedal, zerb tamoyillari. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

12-mavzu. Klassik, estrada-jaz va zamonaviy kompozitorlarning yirik shakldagi (sonata, fantaziya, variasiyalar) asarini o'rganish.

Repertuarni shakllantirishda dasturga kiritiladigan asarlarning rang-barang bo'lishi uchun o'zbek, rus va yevropa kompozitorlarining asarlardan foydalanish.

13-mavzu. O'zbekiston kompozitorlarining tanlangan asarlari ustida ishlash.

O'zbek kompozitorlarining fortepiano uchun yaratilgan pyesalar xaqida to'liq ma'lumot berish. Shu bilan birga taniqli pianistlar ijrosini tinglash

14-mavzu. O'zbekiston kompozitorlar asarlarining

badiiy obrazlarni yaratish.

Tovush, pedal, ritmik, intonatsiya, motiv, fraza, period, shakl ustida chuqur ishslash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

15-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishslash. Musiqiy asarlarning shaklini tushuniib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik yo'ki jaz kompozitorlarning yirik shakldagi asar (sonata, fantaziya, variasiyalar, concert)
2. Virtuoz jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin D.Brubeck, H. Hancock, va h.k)
3. Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson D.Brubeck, H. Hancock, B.Evans ,C.Corea ,Ahmed Jamal, Antonio Carlos Jobim va h.k)
4. Orkestr (big-band) jorligida estrada-jaz asar kiritiladi.

VIII semestr.

1-2-mavzu.

Mustaqil improvizatsiya ijro etish qobiliyatini rivojlantirish

Estrada ijrochilarida mustaqil improvizatsiya ijro etish qobiliyatini rivojlantirish. Har biri jrochida mustaqil improvizatsiya qila olish qobiliyatini rivojlantirish; improvizatsiya orqali ritm, garmoniya, uslublarni xis etish va moslasish, improvizatsiya orqal iichki xis tuyg'ularni amalda ko'rsatish.

3-4-mavzu. Konsert ijrochiligi qobiliyatini shakllantirish

Ijrochida konsert ijrochiligi qobiliyatini shakllantirish. Ijrochi yakka solist sifatida o'zini ko'rsatishi; ansambl va orkestrlar bilan birga ijro eta olishi, yakka solist sifatida namoyon etishi, jamoada yetakchilik qobiliyatini ko'rsata olishi.

5-6-mavzu. Ansambl va orkestr bilan ijro qobiliyatini rivojlantirish.

Ijrochilarda jo'rnavozlik qobiliyatini rivojlantirish. Ijrochi o'zidan boshqa sozandalarni ham tinglab, ular bilan birga ijro etish qobiliyatini rivojlantirish muhim ahamiyatga ega. Ansambl va orkestrda ijro paytida barcha

sozandalar bir-birlarini eshitishi va ritm, soz, va tempni o'zaro xisqilishi lozim.

Oraliq nazorat.

Oraliq nazorat. Asarni mohiyatini tushunib, ifodali ijro etib berish. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshirqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik yo'ki jaz kompozitorlarning yirik shakldagi asar (sonata, fantaziya, variasiyalar, concert)
2. Virtuoz jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin D.Brubeck , H.Hancock va h.k)
3. Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson D.Brubeck, H. Hancock, B.Evans ,C.Corea ,Ahmed Jamal, A. C.Jobim va h.k)
4. Orkestr (big-band) jorligida estrada-jaz asar kiritiladi.
5. O'zbekiston kompozitorlar asarlari

7-mavzu. Barcha asarlar ustida ishslash va badiiy obrazini yaratish.

Texnika va uslub ustida chuqur ishslash. Musiqa yo'nalishi bo'yicha ko'rsatilgan stilga yaqinlashtirish.

8-9-mavzu. Estada san'ati ijro uslublarining o'ziga xosligi.

Estada san'ati ijro uslublarining o'ziga xosligi; ijro uslublarini taxlit qilish; xar bir ijro uslubining temp, o'lchov, usul, shtrixlarini o'rganish. Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishslash.

10-11-mavzu. Mashg'ulotlarda talabalarning texnik mukammalligini oshirish.

Turli usullar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Kompozitorlar tomonidan berilgan tempga yetkazish. Turli usullar musiqiy frazalar orqali texnik kamchiliklarni bartaraf etish. Garmonik tovushlarni his qilish va ular ustida ishslash.

12-13-mavzu. Turli xarakterdagi o'zbek yoki jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan estrada-jaz pyesalar.

Estrada-jaz ijrochiligi ta'limi birinchi galda mohirona ijro etish ko'nikmalarini shakllantirishni talab etadi. Turli janrlarda ijro etilayotgan asarlar mazmuniga mos

ravishda talqin qilinishi har bir ijrochi oldiga qo'yilgan vazifadir. Bu yo'nalishda samarali natijalar albatta ijro malakalarini oshirishda amalgga oshirilgan ishlarga bog'liq. Buning uchun ijro mahoratini yanada shakllantirishga yordam beradigan mashq va mustaqil improvizatsiyadan foydalanish tavsiya etiladi.

14-mavzu. Sahnaga chiqishga tayyorlanish.

Asarlarni yaxlit o'zlashtirish ustida ishlash. Musiqiy asarlarning shaklini tushunib va o'zlashtirib ijro etish. Sahnaga chiqishga psixologik tayyorlanish.

15-mavzu. Bitiruv dasturidagi asarlarni sahnada ijro etishga tayyorlash.

Bitiruv dasturini tayyorlashda mashqlarning ahamiyati katta. Asarlarni muntazam o'rganib, sahnada ijro etish uchun mukammal tayyorlash kerak bo'ladi. Asarlar yoddan ijro etiladi.

Yakuniy nazorat.

Yakuniy nazorat. O'tilgan mavzular bo'yicha bajarilgan mashq-topshiriqlarni baholash. Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik yo'ki jaz kompozitorlarning yirik shakldagi asar (sonata, fantaziya, variasiyalar, concert)
2. Virtuozi jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin)
3. Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson,B.Evans ,C.Corea , Ahmed Jamal, A. C. Jobim va h.k)
4. Orkestr (big-band) jorligida estrada-jaz asar kiritiladi.
5. O'zbekiston kompozitorlar asarlari

Bitiruv malakaviy ishini himoya qilish va ixtisoslik fanlaridan

Yakuniy davlat attestatsiyasi.

Ijro dasturini topshirish:

1. Klassik yo'ki jaz kompozitorlarning yirik shakldagi asar (sonata, fantaziya, variasiyalar, concert)
2. Virtuozi jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson, E.Garner, J.Gershvin D.Bruback, H. Hancock, va h.k)
3. Kengaytirilgan jaz asari (A.Tatum, D.Ellington, O.Peterson,B.Evans ,C.Corea , Ahmed Jamal, A. C. Jobim va h.k)
4. Orkestr (big-band) jorligida estrada-jaz asar kiritiladi.

5. O'zbekiston kompozitorlar asarlari

Eslatma:

1. Barcha uslubdag'i asarlar taqdim etilishi mumkin;
2. Bakalavriat davrida talabaning o'quv dasturida o'tilgan asarlardan biri kiritilishi mumkin.

Bitiruv malakaviy ishini himoya qilish:

Bitiruv Malakaviy ishlarini baholashda talabalarning bilimi, berilgan mavzuning nazariy tomonidan bilishi, o'ylashi, auditoriyaga o'z fikrini nuqtai nazaridan aniq va qiziqarli bildirish jihatlari diqqatga olinadi va shu asosida baholanadi.

III. Yakka mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar:

Fortepiano texnikasi asoslarini o'zlashtirishi, badiiy obraz, ijrochilik xususiyatlar, dinamika va asarni emosional (his-tuyg'uli) ko'rsatib berish ustida ish olib borish, 4 yil davomida fortepiano texnikasini o'zlashtirishda zarur bo'lgan maxsus malakalar, ijro etish usullari va kompozitor ijodining yo'naliishlari haqida bilimlar rivojlantiriladi. Talabalar oldiga qo'yiladigan vazifalar dastur talablari murakkablashuvi bilan belgilanadi.

Yakka (amaliy) mashg'ulotlar cholg'ular bilan jihozlangan auditoriyada bir talaba uchun professor-o'qituvchi tomonidan dars o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlarda faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lif tashkil etishning shakl va mazmuni.

Mustaqil ta'lif uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Ijrochilik mahoratini rivojlantirish ustida ishslash;
2. Cholg'uda tovushni yanada tiniq, ravshan ijrosi ustida ishslash;
3. Musiqiy asarlarni yuqori darajada ijro etishda barcha ijro usullaridan foydalanish;
4. Murakkab asarlarni o'rGANIB yuqori natijalarga erishish;
5. Turli xarakterdagi to'rtta jaz etyud, virtuozi va kengaytirilgan jaz asar, o'zbek va jahon kompozitorlari tomonidan yaratilgan ikki xil xarakterli pyesa ustida ishslash;

6. Klassik va jaz kompozitorlarning yirik shakldagi (sonata, fantaziya, variasiyalar, concert) asari va syuitasini o'rganish, yoddan ijro etish;
7. Ijrochilik texnikasini rivojlantirish ustida ishlash;
8. Badiiy asarlarni mustaqil ravishda tahlil qilib o'rganish.

V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar).

Mazkur fanni o'zlashtirish natijasida talaba Davlat ta'lif standartlarida belgilangan bilim, malaka va ko'nikmaga ega bo'lishi nazarda tutiladi, xususan:

1. kontsert dasturlarini sahnada namoyish qilish;
2. nota yozuvlarni erkin o'qish, eshitganlarini chala bilish va tonalliklar bo'ylab ko'chirish;
3. o'z asarlarni o'rganish, ijro etish haqida tasavvurga ega bo'lishi;
4. jahon Fortepiano adabiyotini;
5. O'zbekiston kompozitorlari Fortepiano ijodiyotini bilishi va ulardan foydalana olishi;
6. turli xil uslub, janr, zamonlarga oid asarlarni ijro etish yo'llari, shu jumladan asosiy Fortepiano ixtisoslik bilan bog'liq jo'rnavozlik va ansamblarda ijro etish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.

VI. Ta'lif texnologiyalari va metodlari:

- Ijro dasturlari;
- Interfaol keys-stadilar;
- Akademik kontsertlar
- Kollokvium (tezkor savol-javoblar)

VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha ijro dasturlarini topshirish.

VIII. Asosiy adabiyotlar:

1. G'aniyeva L. Metodika prepodavaniya estradnih instrumentov (na bazovoy osnovye fortepiano)T.: "Comlex print". 2023.
2. G'aniyeva L. Klass ansambylya (Estradno-insrumentalniy ansambl) T.: "Musiqa". 2020. 150 b.

3. G'aniyeva L. Estradno-instrumentalnoye ispolnitelstvo M.: "Musiqa". 2019. 150 b.
4. Abdullayev O' Estrada cholg'ularida o'qitish uslubiyoti T.: "Musiqa". 108. 2021.
5. G'aniyeva L., Saparov V. «Fortepiano uchun qayta ishlangan jaz asarlari» Tashkent 2015
6. Salihov E. Fortepiano uchun jaz improvisatsiyasi Toshkent 2005
7. Chugunov Y.«Garmoniya v jaze», 1988.
8. Bril I. «Prakticheskiy kurs djazovoy improvizatsii». M., 1988.
9. Kollier James. «Stanovlenie jaza» M., 1985.
10. Konen V. «Rojdenie jaza» M., 1990.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining lavozimiga kirishish tantanali marosimiga bag'ishlangan Oliy Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutqi. – T.: "O'zbekiston" NMIU, 2016;
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdag'i ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr. – T.: "O'zbekiston" NMIU, 2016;
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. - T.: "O'zbekiston" NMIU, 2017;
4. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yonalishi bo'yicha harakatlar strategiyasi (elektron versiyasi);
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20-apreldagi UP-2909 sonli Qurori;
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 20-iyuldag'i UP-3151 sonli Qurori;
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 08-avgustdag'i UP-3178 sonli Qurori;
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 17-noyabrdagi UP-3391 sonli Qurori;
9. Erokhin. « Jazovie i estradnie kompozitsii dlya fortepiano.v 1-7,M.1988
- 10.Chugunov Y. «15 Jazz ballads»M.2002
- 11.Oscar Peterson «Trios Artist Transcriptions »— N.Y 2005

12. «557 american jazz standarts, swing to bop». NY., 2004.

Axborot manbaalari:

- www.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi hukumat portali;
- www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun xujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi;
- <http://www.youtube.com>
- <http://konservatoriya.uz>
- www.musiqqa.uz
- www.tarakanov.ru
- www.musicaneo.com
- www.notarhiv.ru
- www.primanota.ru
- <https://youtube.com/@masterclass?si=ulqokJfKBVzPKiMJ>
- <https://youtube.com/@chickcorea?si=7jrbPuVr0Ycla09->
- www.kultura.uz
- <http://konservatoriya.uz>
- partita.ru

7.	Fan dasturi Oliy ta'lim yo'naliishlari va mutaxassisliklari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiglashtiruvchi Kengashning 2024 yil « <u>30</u> <u>xeqest</u> dagi 1 - sonli bayonommasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun ma'sul: G'aniyeva L.M. "Estrada cholg'u ijrochiligi" kafedrasi professori v.b. s.f.n. Bagamanova A.T. Estrada cholg'u ijrochiligi" kafedrasi katta o'qituvchisi Asminkina O.P. Estrada cholg'u ijrochiligi" kafedrasi katta o'qituvchisi Ilyasova D.D. Estrada cholg'u ijrochiligi" kafedrasi katta o'qituvchisi Nuriddinov SH.R. Estrada cholg'u ijrochiligi" kafedrasi o'qituvchisi
9.	Taqrizchi: R.Abdullayev - O'zbekiston kompozitorlari va bastakorlari uyushmasi raisi.